SOTSIAALMINISTEERIUM

Eesti Puuetega Inimeste Koda
epikoda@epikoda.ee

Teie 30.10.2026 nr 84

Meie 13.11.2026 nr 5.2-2/2567-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Maarja Krais-Leosk

Täname Eesti Puuetega Inimeste Koda ja pöördumisega ühinenud patsiendiorganisatsioone pöördumise eest, milles juhite tähelepanu krooniliste haiguste ennetamise, varajase avastamise, ravi järjepidevuse ja terviklike raviteekondade arendamise vajadusele ning teete ettepaneku koostada selleks eraldi riiklik arengukava koos rakenduskavaga.

Sotsiaalministeerium peab pöördumises kirjeldatud probleemistikku oluliseks ning nõustub, et krooniliste haiguste puhul tuleb senisest enam tähelepanu pöörata ennetusele ja varajasele avastamisele, ravi ja jälgimise järjepidevusele, terviklikele raviteekondadele ning tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna koostööle. Samuti on oluline patsientide ja nende esindusorganisatsioonide kaasamine teenuste ja raviteekondade arendamisse.

Samas ei pea ministeerium otstarbekaks eraldiseisva kõiki kroonilisi haigusi hõlmava riikliku arengukava koostamist ning sellise arengukava koostamist praegu ei kavandata. Ka Riigikontroll on oma 2026. aasta aastaaruandes juhtinud tähelepanu tervisevaldkonna strateegiadokumentide rohkusele ning vajadusele seada kavandatavad muudatused selgemasse tähtsuse järjekorda, lähtudes nende elluviimiseks olemasolevast tööjõust, rahastusest ja muudest ressurssidest.

Eesti tervisepoliitika strateegiline raamistik on Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 (RTA), mille eesmärgid hõlmavad muu hulgas haiguste ennetamist, tervena elatud eluaastate suurendamist ning inimkeskse ja kättesaadava tervishoiu tagamist. Ka teie pöördumises on RTA-le viidatud kui krooniliste haiguste ennetamise, varajase avastamise ja raviteekondade poliitika kesksele strateegilisele raamistikule.

Seejuures on oluline, et RTA praegune periood lõpeb 2030. aastal ning lähiajal alustatakse järgmise perioodi arengukava ettevalmistamist, mis annab võimaluse hinnata seniseid eesmärke ja rakendusmehhanisme ning käsitleda muu hulgas krooniliste haiguste ennetamise, varajase avastamise, ravi järjepidevuse, raviteekondade ja tervisetulemitega seotud küsimusi. Peame oluliseks käsitleda neid küsimusi just valdkondliku arengukava raames, kuna see on seotud riigi strateegilise ja eelarveplaneerimise protsessiga. Arengukavas seatud eesmärgid loovad aluse programmide, meetmete ja tegevuste kavandamiseks ning nende elluviimiseks vajalike ressursside planeerimiseks riigieelarves. See aitab siduda strateegilised eesmärgid nende rakendamise ja rahastamisega. Eraldiseisva strateegiadokumendi koostamine ei looks samaväärset seost eelarveplaneerimisega ning võib kaasa tuua paralleelse planeerimisraamistiku. Seetõttu peame otstarbekaks käsitleda krooniliste haiguste üleseid strateegilisi küsimusi eelkõige järgmise perioodi arengukava ettevalmistamisel.

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / 626 9301 / info@sm.ee / www.sm.ee /
Registrikood 70001952

Valdkondliku arengukava kaudu seatava üldise strateegilise ja eelarvelise raamistiku kõrval on põhjendatud konkreetsete suure haiguskoormusega valdkondade täpsem käsitlemine tegevuskavades, teekaartides ja muudes rakenduslikes dokumentides. Selline lähenemine võimaldab seada konkreetsemad eesmärgid, tegevused, vastutajad ja mõõdikud, säilitades samal ajal nende seose tervisepoliitika üldiste eesmärkide ja riigi eelarveplaneerimisega.

Näiteks on Eestis olemas vähitõrje tegevuskava aastateks 2021-2030, mille rakendamise tugevdamise vajadusele viitate ka oma pöördumises. Samuti on 2027 aastal kavas koostada südame-veresoonkonnahaiguste leviku vähendamise teekaart, mille raames saab süsteemselt käsitleda südame-veresoonkonnahaiguste ennetuse, varajase avastamise, ravi ja jälgimisega seotud küsimusi. Teekaardi koostamisel kaasame protsessi ka asjakohased eriala- ja patsiendiorganisatsioonid.

Pöördumises toodud konkreetseid ettepanekuid, sealhulgas krooniliste haiguste andmete ja seire parandamist, raviteekondade arendamist, ennetuse ja varajase avastamise tugevdamist, ravijuhendite ajakohastamist ning tervishoiu- ja sotsiaalteenuste paremat sidustamist saab seega käsitleda RTA ja selle jätkustrateegia ning asjaomaste valdkondlike tegevuskavade ja teekaartide kaudu. Pöördumises tõstatatud küsimused ei eelda meie hinnangul ühe kõiki kroonilisi haigusi hõlmava eraldiseisva arengukava loomist.

Täname Eesti Puuetega Inimeste Koda ja pöördumisega ühinenud organisatsioone valmisoleku eest panustada nende küsimuste lahendamisse. Peame patsiendiorganisatsioonide sisendit oluliseks nii uue rahvastiku tervise arengukava ettevalmistamisel kui ka konkreetsete valdkondlike tegevuste ja raviteekondade arendamisel. Kaasamise võimalustest ja ajakavast anname asjaomaste protsesside käivitamisel täiendavalt teada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Nikita Panjuškin
tervishoiuteenuste osakonna juhataja

Elina Müürsepp
elina.muursepp@sm.ee